Jászberény, 1910. 1. évfolyam — 24. szám. Május 5.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtök reggel.

JÁSZ UJSÁG

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtök reggel.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:
Egész évre . . . . . 8.— K
Fél évre . . . . . 4.— K
Negyed évre . . . . . 2.— K

Felelős szerkesztő:
BELEZNAY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: DARÁNYI FERENC.
Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:
Jászberény, Vásár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyilttér sora 30 fillér.
ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN:
Egész évre . . . . . 9.— K
Fél évre . . . . . 4.50 K
Negyed évre . . . . . 2.50 K

Gróf APPONYI ALBERT.

Jászberény városa ma vendéget fogad. Országjárásában, igehirdető megállásainak során közibénk tér *Apponyi Albert gróf*. Lehet lelkipihehenőre, lehet jövendő harcainak megvivására uj erőt meriteni, — itéletünk nem fürkészheti nagy lelke belső szükségleteit. De bármi legyen jövetelének inditó oka túl egy elmondandó politikai programmbeszéd tárgyi keretein, mi lelkesedésünk tüzét adjuk a mai ünnep melegéhez s hitünk, meggyőződésünk színtiszta ajándékaképen hirdetjük ország hallatára, hogy *Apponyi Albert grófot* ma is, mint mindannyiszor a régi frigynek törhetetlen bensőségével köszönti s tár kaput előtte a jásznépnek iránta való lelkesedése és el nem muló szeretete.

Az ideálok életének csodás törvénye, hogy küzdő szenvedés termi meg boldogulásuk feltételeit. Ahol könnyen megvivható sikerek kilátása, a cél elérésére játszva kinálkozó eszközök sokasága feleslegessé teszi a nagy elhatározások és acélos kitartások erőfeszitéseit, ott talajt veszit a nemes gondolatok gyökere. Az ideálok élete itt nem magas lánggal égő csipkebokor, hanem fellobogó és tovaszálló lidércvillanás. A martirológium az ideálok életirásának a műfaja; az a martirológium, mely az egyház könyveiben szentek kinszenvedéseiről, a mi politikai életünkben a becsületesek kizsákmányolásáról, jogos javak jogtalan elkobzásáról, fájdalmak, keserűségek végnélküli sorozatáról beszél. Ha a jásznép igy fogja fel *Apponyi Albert gróf* mellett való kitartásának bensőséges jelentőségét, akkor politikai mártiromságának tudata büszkeséggel kell, hogy eltöltsön minden igaz jász szivet. A jásznép meggyőződéses önzetlenségének fehérségén nem ejtett még foltot sem az idők külső ereje, sem belső ingadozás. Tiszta vizből táplálkozott az, mint a kristálypohárban nyiló jácintvirág. Akiknek szeme előtt e választó kerület hazafias érzésének inditékai s párja nélkül való életszivóssága talány, azokat hidegen hagyja a jászlélek csodálatos összetétele, azok az általánostól elütő kivételnek itélnek egy olyan jelenséget, mely ennek a népfajnak történelmi tradi-

TÁRCA.

Képtárlat.

Öröm és boldogság tölti el lelkünket,
Csupa ismerős arc köszönt itt ben-
[nünket.

V.

Ez egy akvarell kép: —. Csendes
[nyári reggel,
A Barátok pástja tele verebekkel.
Balról egy kis háznak nyitott ajtajába'
Valaki gondosan söpröget magába'
Nem tudni, hogy nő-e avagy férfi fajta,
Kezes-lábas trikó van most épen rajta.
Adott a hazának papot és leventét,
S jelmezben köszönti ő a nap felkeltét..

VI.

Tarkitsuk a rendet. Im egy hosszú ke-
[ret
Mosolygó arczokból, — a lelkiismeret.
Magáról a képről parfüm illat terjed,
Jelszava: „Gyermeked soha meg ne
[verjed!"
A magasra török büszkesége, fénye,
Negyven apróságnak éltető reménye.
Mesterül kezeli a dákót, a kártyát,
Vétkezik mindenki, ha nem fogja párt-
[ját!

VII.

A harmadik képnél csodálkozva kérd-
[jük:
Gyönyörű, gyönyörű, de azért nem
[értjük
Mit jelent a képen a pincér kezébe'
Az a vizes kancsó, s mért ijedten lép
[be?
Tessék csak figyelve megnézni e ké-
[pet,
A fő alak adja vissza az egészet!
Mintha csak mondaná: „stufirt! nem
[azt, a szeszt!
„Távozni azonnal! — Ki hitte volna
[ezt?!"

VIII.

Aranyos jó ember, szellemes, viális,
Akár csak egy töből fakadt „admirális"
S a mellett legyen csak zaj az éjsza-
[kába;
Olyan büntetést szab a zajgók nyakába
Hogy no! De ez semmi. — Hanem
[hogy ha láttad,
Amikor biciklin pipázva bevágtat!
Vagy mikor tűz üt ki, ah, — ott nin-
[csen párja!
A röndöt mindenki csak őtőle várja..

IX.

Záradékul mára, ne kérdjék mi végre?
„Ténykörülményt" festek e plasztikus
[képre.
Távol a háttérben sötét vérpad látszik,
S elül a delikvens épen mizert játszik.
Amott komor képpel vonul föl a kör-
[zet,
S itt előre küldött, zord szellemük
[zörget,
S szól: Meghaltál „Lajbi", tollad sú-
[lyát érzik,
S most vad gyülölettel szellemed ki-
[végzik!.....

Szomorú történet.

I.

— „Ugyan kérlek hagyd már el! Jól tudom én milyen „város" az a hires Jászberény! Förtelmes homoksivatag, — sár-vagy portenger, — kőkorszakbeli mű-

cióiba, atyáitól örökölt nemes gondolatvilágába egyenesen beletartozik.

Vajjon a nemzeti értékek szempontjából mekkora fokú méltánylást érdemel az a szerep, mely kizárólag az ideálok kultuszában ismer kötelességet? Amely szerepnek viselői hátat forditva egy praktikus élet minden felkinálkozásának, jövőjükre és jelenükre biztositható annyi külső javakat egyazon oltár lángjában égetik el? Az ideálok szolgálata — igaz — hálátlan vállalkozás, de csak a világ előtt, melynek itélőkönyvébe ellentétes paragrafusokat ir be a forgatagos idők szelleme. Egy nemzet azonban kell, hogy megtalálja hálája nyilvánitásának módját azok iránt a fiai iránt, kik a nemzet legszentebb eszméinek épitettek szivükben megostromolhatatlan mentsvárat, kik szivük törhetetlenségét állitják gátul egy olyan áramlat elé, mely multbeli dicsőséget, jövőhöz fűződő reményeket, egy nemzet lelkében kialakult fényes eszmevilágot letöréssel és elsöpréssel fenyeget.

Immár bizonyos, hogy egy utolsó, elszánt küzdelemre hivja az országot a nemzeti törekvések ügyéért a közeljövő. Boldog harcosok, kiket e küzdelemben vezérük személyehez nem a fegyelem hideg bilincse, hanem rombolhatatlan szeretet és hűség lánggyűrűje köt. *Apponyi Albert gróf* a jász lelkesedés tüzében edzette meg mindenha küzdelmének fegyvereit. A lelkesedésnek ez a forrósága ma is úgy izzik, mint akkor, amikor — immár több mint negyedszázada — első szikráját oltotta be a jászok szivébe az ékesszólás géniuszának megáldottja, a legdicsőségesebb magyar politikus.

Választási mozgalmak.

A fővárosi lapok beszámoltak már jobbadán a választókerületek jelöltjeiről, amelyeknél azonban még mindig történik napról napra változás. Igy minket jászokat érdeklőleg meglepetés számba ment a jákóhalmi választókerület egyik jelöltjének Márkus Józsefnek az utóbbi napokban történt visszalépése. A hirtelen visszalépés okául az eredmény sikertelen kilátásait emlegetik. Ugyancsak a gyöngyöspatai választókerület 48-as Kossuth-párti jelöltje Balázsovich Oszkár is visszalépett, pedig a választókerület több községéből vett értesülés szerint Balázsovichnak vérmes kilátásai voltak a függetlenségi választók sorában.

A mezőtúri választókerületben egyhangú lelkesedés nyilatkozik meg Tóth János volt közoktatásügyi államtitkár mellett. Szemben Tóth Jánossal, csakhogy egyhangú ne legyen a választás a Gazdasági Egyesület akar Just-párti jelöltet állitani s ezen mozgalmat állitólag Dr. Kun Árpád a jelenlegi polgármester is támogatná.

HIVATALOS RÉSZ.

Állategészségügyi vizsgálat. Óhegyi Jenő m. kir. törvényhatósági főállatorvos most tartja Jászberény városában és a jászfelső járásban a szokásos évi állategészségügyi vizsgálatot, melynek során ugy a városban, mint a járásban az állategészségügyi intézmények és hivatali ügykezelés felett tart tüzetes szemlét.

Járdabizottsági ülés. Jászberény város járdaépitő bizottsága kedden délután tartott ülést Koncsek polgármester elnöklésével, mely alkalommal tárgyaltatták a járdaépités iránt egyesek által beadott kérvények, továbbá elkészitette a bizottság azon tervet, mely szerint most tavasszal a gyalogjárók tovább fejlesztése céljából a járdák kiépittetni fognak. Ezen járdaépitési tervben több oly utca és járda vonal bennfoglaltatik, hol a járdaépitése a közlekedésre nézve kivánatos.

Városi közgyülés. Jászberény város képviselőtestülete e hó 9-én, hétfőn tartja rendes közgyülését, melynek érdekesebb tárgyai lesznek: A tanyai iskolák kerítéssel való ellátása tárgyában hozott tanácsi végzés, ezzel kapcsolatban az állami iskolák gondnokságának határozata és a tanyai tanitók kérvénye; az 1911 évi esküdtképes egyének összeirására kiküldendő bizottság megválasztása iránti intézkedés; az országos és heti vásári helypénzszedési dijszabás alkalmazása feletti intézkedés; a városi téglagyár létesitésének ügye; a polgármester előterjesztése a muzeumőri állással járó teendőknek ehhez értő szakegyénnel való ellátása iránt és végül a képviselőtestület, mint egyházvédnökség tárgyalni fogja Erdős András plebánosnak a külsőmalom mellett levő Dónátus szoborcsoport állapotáról szóló jelentését.

Valasztók névjegyzéke. Az 1911. évre érvényes országgyülési képviselőválasztók névjegyzéke a lehagyottak jegyzékével együtt a mai naptól kezdődőleg már közszemlére van kitéve a városi kiadóhivatalban, hol is az e hó 15-ig az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthető. Az ezt tárgyazó hirdetményeket a központi választmány elnöksége már közölte a lakossággal ugy a városban, mint a tanyákon.

Tizenöt év után.

Jászberény város redemptus közbirtokossága vasárnap ünnepelte érdemekben gazdag elnökét: *Koncsek* István polgármestert abból az alkalomból, hogy immár 15 év óta áll annak az erkölcsi testületnek élén, mely Jászberény városának, mint földmivelő városnak egyik legfőbb tényezője s igy a jásznép gazdasági haladásának alapvetője.

A 15 esztendei munkásélet és buzgalom elismerésében csúcsosodott ki az ünneplés jellege felemelően és a város egyetemének résztvételével azáltal, hogy a gazdatársadalomnak az önzetlen és becsületes munkát

---

velődési viszonyok, — kinai közbiztonság, — ázsiai köztisztaság stb! No meg a Zagyva!! Láttam Hatvannál, Szolnoknál azt a bokáig érő pocsolyát . . . ez már aztán betetőzi Jászberény szépségeit!"

Igy szólt hozzám egy szép tavaszi délután festőművész barátom, — ki zseniális tehetséggel és jókora orral dicsekedhetett. — Hangja vérig sértette jász honfiúi önérzetemet. Igy még soha sem hallottam s lesajnálni szegény szülőföldemet, — pedig eléggé hozzászoktam már az efféle kritikákhoz. — Nemes bosszút forraltam. — No megállj művész! Beszélsz te még másképen is a jász „metropolis"-ról!

Jött a nyár. — Az aranyszabadság idejére hazarándultam s élveztem a Zagyvát kegyetlenül fürdés, csónakázás, halászat s vadászat alakjában. Már szinte szálóigévé vált „Zagyva téboly"-nak csúfolt rajongásom a mi kedves folyónkért s a rosszmájúak el is neveztek „vizi ember"-nek. Midőn a semmittevés örömeiben s a Zagyva fölséges hüsitő hullámaiban már jól kilubickoltam magamat, s midőn már eléggé cigánybarnára sütött a nap — a Balló-uszoda deszkáin, — egy nagyot gondoltam! Vakációi elveim ellenére levélirásra vetemedtem s e pár sort firkantottam a jászfaló festőművésznek:

Kedves Barátom!

Mint modern Neptúnusz — úgy élek hétről-hétre a Zagyva hullámain és habjaiban, — a víz fölséges a fürdésre, csónakázásra még képzelni sem lehet ennél jobbat. — Jöjj le pár hétre s élvezzük ki együtt a vizi nomád életet, — hozd el festőszereidet a gyönyörű vizi tájak megörökitésére, — puskát a vizimadarak s pipát a szúnyogok ellen! Jöjj föltétlenül! Választ postafordultával. Ölel barátod: Zoltán.

. . . Harmadnapra megjött a lakónikus felelet: „Hétfőn ott leszek."

Hej micsoda készülődéshez fogtam!

Legalább tizszer ki mentem a Zagyva vadregényesebb helyeire hol gyalog, hol csónakon, kiszemelvén a legidillikusabb helyeket, hol a leendő nagy murinak kellett lezajlania. — Midőn a festőibb tájakon jártam, szinte magam is művésszé váltam képzeletben. Ah! micsoda műélvezettel fogja szemlélni Kálmán barátom e helyeket, — gondoltam, — hol a keskeny, de mélységes vizek fölött összeborulnak a hatalmas szomorúfűzek — s a hűs, csöndes árnyékot csak a lombok között besuranó fénysáv teszi élénkké, — mely lehatolva a sima viztükör alá, csodás zöldes fénnyel világitja meg a fenékről fölfelé törő fantasztikus vizinövények világát. Hol a partszegélyen sárga és fehér vízi liliomok között szivárványszinű szitakötők játszanak a napsugárral . . . . . Bent a sűrűben meg-megszólal a kakuk, elhallgattatván a nádirigó örökös csattogását . . . . . Hej, ezt csak élvezni lehet, mily fölséges kép! — s mennyire meg fogja ez ihletni a festő ecsetjét . . . . . !

De nem álltam meg az ábrándozásnál; az anyagiakról is kellett gondoskodnom. — Legelőször is igyekeztem kiaknázni hitelképességemet. Két nap mulva teljesen felszerelve vártam a festőt. — Vagy 15 üveg Eördögh rizling, konyak, a hideg felvágottak megrendelt garmadája, aztán háló, horog, puska, — csónakbérlet, mozi jegy stb. st mind mind a fürdéssel kezdődő, vacsorával folytatódó — s elázással végződő kirándulások minél fényesebb sikerültét célozták.

Épp az utolsó előkészületet tettem. Elmentem az egyik közkedvelt bérkocsishoz, hogy felülfizetés reményében egy kis hideg lemosást alkalmazzon fiakkerjén — s igy európai szinben jöjjön a vasúthoz.

honoráló udvariassági tényében a város egész közönsége osztozni kivánt.

És midőn ezen körülményt leszögezzük, konstatálnunk kell az igazságnak megfelelőleg, hogy *Koncsek* Istvántól a nép ragaszkodását, szeretetét s ami legfőbb, állandó becsülését a jogosulatlan és folytonos törekvések dacára sem tudta semmiféle ellenáramlat eltériteni.

Ennek biztos tudatában energikusan haladt előre, semmibe sem véve az ellene lépten-nyomon intézett jogosulatlan támadásokat s hogy az önerejébe helyezett bizalma — a legnagyobb megpróbáltatások mellett is jogosult és eredményes volt, legjobban bizonyitja a 15 évi lelkiismeretes munkásságért nyujtott elégtétel: a város közönségének osztatlan bizalma és elismerése.

A redemptus közbirtokosság Jászberény város közönségének olyan tekintélyes testülete, hogy az általa szerzett megtiszteltetés nem csak a jubilánst, de annak képviseletében magát a várost is érte.

Az érdem jubilálása mellett ez tehát a respektálandó érv. Ennek hatása alatt kellett állanunk, mikor a közbirtokosság házi ünnepében osztály- és rangkülönbség nélkül részt vettünk.

A nap lefolyásáról következő tudósitást adjuk.

A redemptus közbirtokosság igazgatótanácsa elhatározta, hogy Koncsek Istvánnak közbirtokossági elnöki minőségében eltöltött 15 évi eredményes munkásságát meghálálandó, tiszteletére nagyobb szabású jubileumi ünnepséget rendez a város egész közönségének bevonásával.

Ez a sikerült jubileumi ünnepség folyt le vasárnap a városligeti mulatóban, melyen a város gazdaközönségén kivül a város egész intelligenciája részt vett igen kevés kivétellel.

A 400 teritékü jubileumi lakomának Erdős András plebánosunk volt az ünnepi szónoka, ki a második fogásnál poharát emelve emelkedett hangú beszédben méltatta a jubiláns érdemeit. Állitásainak igazolására számadatokkal igazolta be az ünnepeltnek 15 évi buzgó és lelkiismeretes munkássága eredményeit és a 15 évi működés kronologikus képét adva, a közbirtokosság igazgató tanácsa s a város közönsége nevében köszönetét fejezte ki az ünnepeltnek, éltetvén őt, a város legelső gazdáját, mint a jó gazdák mintaképét.

A frenetikus éljenzéssel és tapssal fogadott első remek köszöntő után az ünnepelt közbirtokossági elnök köszönte meg a nem várt megtiszteltetést, elháritván magától a kizárólag neki tulajdonitott érdemeket, amennyiben szerinte az ünnepi szónok által feltárt eredményeket, vagyis a közbirtokosság gyarapodását az igazgatótanács rendithetlen bizalma s a haladási elvekhez való ragaszkodása hozta meg, mely a mult megpróbáltatásai és üldözések során erősen összetartott, kilökve kebeléből azokat a bacillusokat, melyek a gazdaközönség vagyonosodásán munkálkodó erkölcsi testületet akarták megmételyezni és szétrombolni. Végül éltette a jelenlevőket és családjaikat.

A jubiláns után Dr. Pénzes Sándor mondott sikerült pohárköszöntőt az ünnepelt családjára, tolmácsolván egyben a betegsége folytán távollevő édes atyja id. Pénzes István üdvözletét, aki mint az igazgatótanács egyik tagja közvetlen részese azon üdvös szövetkezésnek, mely a gazdatársadalom boldogulását célozza. Majd felolvasta az ünnepelthez érkezett következő távirati és levélbeni üdvözleteket.

A jeles, a gondos, a szorgalmas jubiláló mintagazdászt az ottani gazdaközönséggel együtt szivélyesen üdvözlöm s minden további üdvös irányu munkálkodására Isten áldását kivánom úgy, hogy az a feledhetetlen kedves város lakosságára is bőségesen kiáradjon. — Szerető barátod

Eger, május 1.

Koncz Menyhért.

Tek. Polgármester ur!

A közbirtokosság által tiszteletére rendezett banketten asztmám miatt sajnálatomra nem vehetek részt. Fogadja tehát tekintetes Polgármester úr ez uton azon szerencsekivánatomat, hogy a közügyek terheit egészségben sokáig viselhesse s kedves családjában pedig igen sokáig legyen boldog és megelégedett!

Hive és tisztelője Becsey Gyula kir. tanácsos.

Ezután Dr. Barsy József inditványára az ünneplő közönség a következő sürgönyt menesztette Apponyi Albert grófhoz, városunk nagynevü képviselőjelöltjéhez:

Koncsek István 15 éves jubileuma alkalmából az egybegyült gazdaközönség Nagyméltóságodat hódolattal üdvözli és törhetetlen ragaszkodásáról biztositja.

Erre a jubilánshoz a következő válasz érkezett Éberhardból:

Fogadja, mint jubiláló közbirtokossági elnök őszinte üdvözletemet és kérem köszönetemet tolmácsolni a közbirtokosságnak szives megemlékezésükért.

Apponyi.

A további pohárköszöntők során miután Veres István éltette talpraesett pohárköszöntőben az ünnepeltet, Barla Kálmán emelkedett szóra és általános figyelem között szellemesen mutatott rá azon szoros kapcsolatra, mely a közbirtokosság előbb vázolt eredményéhez Apponyi Albert gróf nevével is füződik, amennyiben elvitázhatlan igazság az, hogy ezen erkölcsi testület következetes összetartozásának ereje az Apponyi grófhoz való rendithetetlen ragaszkodásban csúcsosodott ki, mely körülmény nem kis részben szolgáltatta a most hangoztatott sikereknek alapját. Majd visszatért beszédében az 1896-ki nehéz politikai esztendő megpróbáltatásaira és felhivta az ünneplő közönséget, hogy Jászberény város rendithetetlen és következetes magatartásával az egész világ előtt szerzett becsületét a nagy ideálokhoz való kitartó ragaszkodással a jövőben is váltsa ki.

Az Apponyi grófot és szónokot éltető hatalmas éljenek után Simon Ferencz emelt poharat szellemes köszöntőjében az ünnepelt nejére, éltetvén őt, mint a jász gazdasszonyok minta képét, aki dacára módos voltának a mai cifrálkodó világban szerény viseletével és otthonában megnyilvánuló gondos gazdaságával a jászasszonyok példájául szolgálhat.

Pohárköszöntőket mondottak még Bathó kir. közjegyző és Sass Pál birtokossági tag.

A minden ízében sikerült jubileumi ünnepség a késő délutáni órákban ért véget.

A „mindenkinek meg kell adni, ami

(Két koronáért hajlandó is volt.) A fiakkerostól visszajövet a Holtzer Jóska bácsi vaskereskedése előtt vezetett el utam. Ősi szokás szerint most is ott politizáltak, a városatyák. Nagyot köszönvén a deresedő főknek s illendően letérvén az elfoglalt járdáról, egy hang üti meg a fülemet:

— „No öcsém vízi ember, te sem igen fürdöl már a Zagyvában!

— „Hogy nem-e? Már miért ne fürödnék urambátyám?"

— „Hát csak azért, mert délután leeresztik a vizet a te nagy szomorúságodra!"

Le—e—e—resztik??" — hebegtem kérdőjellé és sóbálvánnyá válva.

„Tudod öcsém — szól a szivemben tört forgató úr, (ki nagy vadász is a tanácsosság mellett) — ezek a bevándorolt elemek lázonganak, hogy a Zagyva vizében rothad a hinár s ez terjeszti az influenzát, váltólázt, malariát, diftériát, — sőt az orvosok is így érvelnek, szóval a vizet leeresztjük, a hinárt s tőklevelet kitisztittatjuk!"

A dühtől szólni sem tudtam, csak vasbotommal kopogtattam meg az üzlet ajtajára kiakasztott szép vasfazekat, — amire az igen kotyogós hanggal rezonált. — Meglátta ezt a szemfüles kereskedősegéd, s a megrepedt vasfazékért gunyos kárörömmel kért 1 frt 99 krt. — Hála az égnek, még volt négy koronám, ezt a segédhöz, a kalapomat a fejembe vágva — otthagytam a Holtzer-kereskedést, a segédet, a városatyákat, a vasfazekat, s rohantam azon borzasztó gondolattól korbácsoltatva, hogy leeresztik a Zagyvát! — épp akkor, midőn jön a festőművész, az ismeretlen szépségek megörökitésére! — No szépen fel fogok sülni a jászvidék vizi tájaival! Még egy mentőeszmém támadt, naivul ostoba, mint a vizbefuló reménye a szalmaszálban; t. i. hátha nem fog eljönni Kálmán? Akkor mentve a Zagyva becsülete s az enyém is! Hátha? . . . Hátha? . . .

II.

Este 6 óra 30 perc. Már jöhet Kálmán. Azóta Szolnokot is elhagyta, s jön, jön feltartóztathatatlanul. S a Zagyva? Fut felé, — gyorsan, visszavonhatatlanul!

6 óra 35 perc. — Felöltözködtem a vasuthoz. Még egyszer szomoruan pillantottam a 15 üvegből, horog-, bogrács-, uszodajegy-, stb.-ből álló gazdaságomra s jött a fiakkeros. Nem birtam ráismerni fogatára, — egész tisztára lemosva, a lovak lekefélve; (tán még zabot is kaphattak?) ez sok egy berényi fiakkerostól!

6 óra 43 perc. Állomáson vagyok, most jön be a vonat. — Ha eljön Kálmán, vége a jász szépségeknek! Mit szói a Zagyvához, — midőn az nincs? De hátha nem jön el? Óh egek! bár ne jönne! — Már messziről vizsgáltam a vonat ablakait s egyszerre — fájdalom — láttam a kupé ablakán kinyúlni klasszikus orrát! — Erre az enyém is hasonló nagyra nyúlott. — Egy perc mulva teljesen elfeledkezvén a Zagyváról, mint jóbarátok borultunk egymás nyakába. — Két hordár cipelte kolosszális ládáját. — Kálmán most egyiptomi cigarettára gyujtva (máskor drámát szitt) angol flegmával kezdte ismertetni a csomag tartalmát:

— Van ebben rajztábla, festék, ecset, vászon, vázlatkönyv a zagyvai képekhez, uszó-, evezőkosztümök, mentőöv, felfujható vizicipő, mind-mind a kirándulásokhoz . . .! Élvezünk barátom, élvezünk!"

A hajam égnek meredt, féltem, hogy buvároltönyt s viz alatt járó naszádot is hozott a . . . — zagyvai kiránduláshoz! Izzadtam, verejtékeztem, hisz a viz leeresztése miatt minden költői és festői ábránd meghiusult. De nem birt ajkamra

dukál" mondás elvénél fogva nem térhetünk ki az ellátás dicséretétől sem, amit Hulin István vendéglős úgy ételek mint italok dolgában igen jutányos ár mellett általános megelégedésre szolgáltatott ki.

Mezőgazdasági érdekképviseletünk.

Irta: **Westsik Vilmos.**

Régi közmondás, hogy néma gyermeknek tulajdon anyja sem érti a szavát. Hasonló állapotban vagyunk mi, gazdák a magunk szervezetlenségében. Innen van, hogy a merkantilisták érdekcsoportjai a Schlézinger Sándor Pálék, Bokányiék, Jakabok vezérlete alatt az ország közgazdasági szervezetét lassan de biztosan ugy alakitják át, hogy abból nekik a konc, a gazdának pedig száraz csont jut osztályrészül.

Hiszen nemrég tartott egyik gyülésükön hangoztatták hogy ők *nem a gazdák hanem az agrárinsok ellen* foglalnak állást. Köszönjük ezen báránybőrbe öltözött farkas okoskodást, de mi nem fogadjuk el. Hiszen eme mondásukban mi rejlik más, mint az, hogy te, kedves gazdám, csak szánts, vess, fáradozzál, add el potom áron terményeidet, hogy ők annál könnyebben megelhessenek gond nélkül, ha pedig nem birod a közterhet és eladósodol, a tönk szélére jutsz az nem baj, mert akkor dobra kerül a birtokod s igy ők, a hivatlanok, annál könnyebben jutnak földhöz s annál nyomatékosabban gyakorolják majd befolyásukat az országban.

Szóval a gazda csak addig jó, míg szánt, vet, vagyis termel, mikor ilyest azonban bajatt előadja, megbetegszik elpusztul vagy szervezkedve azokat orvosolni akarja vagyis ő szerintük agrárius válik belőle, akkor már szembehelyezkedik az ország érdekével.

Pedig ha igazságosan vesszük, kit illet meg elsősorban az ország érdekének intézése, mint a gazdát, mert hiszen a gazdák száma egy pár millióra rúg, mig ők, a földnélküliek, csak pár tízezeren vannak.

És mégis mit látunk országunk háztartásában? Azt, hogy eme kisebbségnek, a merkantilista csoportnak sikerült eddig felülkerekednie és az ország közgazdasági ügyeibe irányitólag beleszólania.

Hát ennek oka csak abban rejlik, hogy bár ők alkotják a kisebbséget, de *klikkük szervezett*, minden közgazdasági kérdésnél *közösen egyöntetüen lépnek akcióba*, úgy hogy a nagy, de szervezetlen agráriusokkal szemben mindig nyert csatájuk van.

Ez okból itt a legfőbb ideje annak, hogy mi gazdák is ébredjünk föl és jól szervezett és rendezett csatasorban helyezkedjünk az ellenséggel szembe, de egyben mutassuk meg, hogy a mezőgazdaság és kereskedelem nem egymás ellen, de egymás mellett, egymásra utaltan is haladhat.

Hogy a gazda mikép szervezkedjék, annak többféle módja van, s általában sokat vitatkoztak már, hogy tulajdonkép melyik rendszert is fogadjuk el.

Sokan a német gazdák szervezetét kivánták egyszerüen átültetni a magyar közgazdasági életbe, mások meg egy önálló, eredeti magyar szervezkedés mellett foglaltak állást. Hogy eme irány körül melyik a jobb, annak részletezésébe nem bocsátkozom, mivel e tekintetben az intéző körök végleges megállapodásra még nem jutottak.

De hiszen nem is kell addig várnunk, mig gazdasági intéző köreink végleges megállapodásra jutnak, mert hiszen van nekünk már ezen a téren egy kitaposott utunk, melyen egyszerüen csak tovább kell haladnunk.

Kipróbált és egyszersmind bevált gazdaszervezeti intézmények a vidéki gazdakörök és a vármegyei gazdasági egyesület.

Ha eme két intézmény magában véve tovább fejlesztetik és tovább is a kölcsönös egyetértés útján halad, az már nyert csatát jelent.

Tehát jelszó legyen: *tömörüljön a gazdaközönség s alakitson gazdaköröket*, minden oly községben, a hol eme jótékony hatású intézmény még nem létezik.

A gazdakörök nagyon alkalmas helyiségek arra, hogy itt ott a gazda ismereteit gyarapitsa és tudomást szerezzen a fontosabb közéleti és közgazdasági kérdésekből.

Ha pedig fontosabb vidéki közgazdasági kérdésről vagy érdekről van szó, e tekintetben a gazdák megállapodnak egy közös kivánságban vagy követelésben és ebbeli közös elhatározásukat papirosra vetve irásban adják be a vármegyei gazdasági egyesületnek.

A vármegyei gazdasági egyesület közigazgatási hatáskörrel felruházott intézmény lévén, érvényt is fog szerezni a gazdák kivánságának.

Sokkal szembetünőbb a szervezett gazdakörök hatása, ha fontosabb közgazdasági kérdésről van szó, midőn a vármegyei gazd. egyesület a vidéki gazdák kivánságait csak a kormány hozzájárulásával viheti keresztül.

Egészen más hatást tud az olyan vármegyei gazd. egyesület kifejteni a kormánnyal szemben, mely kivánságát oly formában terjeszti elő, hogy minden kérdésben és indokolásban hivatkozik a gazdakörök átiratairaa melyek pedig az összes gazdák szócsövei. Hát tisztelettel kérem, — ha a vármegyei gazd. egyesületek érzik, tudják, hogy minden községi, városi gazdakör hátuk mögött áll, — ha az országos „Magyar Gazdaszövetség" egyesiti kebelében az összes előbbieket s igy emeli föl szavát, ilyen uton majd tudnak aztán a gazdák érvényesülni, ha akár helyi, akár vidéki, vagy országos közgazdasági kérdésről van szó.

Ez okból nagyon kivánatos, hogy minden gazdakör a vármegyei gazd. egyesületbe belépjen, mert hiszen minálunk ugy áll a dolog, hogy a gazdák mint önálló egyedek nagyon kevesen iratkoznak be; ha már a gazdák egyenkint nem támogatják anyagilag a vármegyei gazd. egyesületet, hát legalább tömörülve gazdakörökben feleljenek meg saját érdekükben eme nemes kötelezettségnek.

A gazdakörök hatásköre és feladata azonban még nem ért véget memorandumok szerkesztésében és átadásban, hanem megállapitják helyi közgazdasági kivánságaikat és azokat irásba összefoglalva átadják az illetékes országgyülési képviselőjelöltnek, úgyszintén elébe terjesztik az országos érdekü agrárprogrammot, melynek pontjait az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* megállapitotta. *Az országgyülési képviselő pedig csak akkor részesüljön támogatásban, ha ezen pontokat magáévá teszi s nem csak szóval, de irásban elfogadta.*

Hogy ilyen módon a képviselőuraknak az eddigi politika megváltoztatására kell dolgozniok, az számbanemvehető ellenvetés, mert elvégre is földmivelő állam vagyunk s a gazdák helyi, vidéki és országos érdekei valamint az agrárprogramm mind olyan dolgok, melyeket minden józan gondolkodásu politikus kell, hogy magáévá tegyen és megvalósitására törekedjék, tartozzék akár a 67-es akár, 48-as politikai irányzatnoz.

Hiszen most agitálnak a merkantilisták és vádolják a gazdákat, hogy minden drágaságnak a gazdák az okai; pedig valóságban éppen a merkantilisták rohamos megy gazdagodási vágya és Jakabék magas munkabér követelései az okai minden drágaságnak. S mégis oly politikai propogandát csinálnak, mely reánk akarja zúditani a román és szerb marhát és le akarja szállitani a gabonavámot.

Igen, mi adjunk mindent olcsón és ők éljenek könnyedén s a mellett a közvetités magas percentjeit vágják zsebre? Elégedjenek meg ők is, mint minden gazda 2-3% polgári haszonnal és ne akarják a 20-30% nyereséget zsebrevágni, biztositom, hogy minden árucikk legalább egyharmaddal olcsóbb lesz, mint jelenleg.

Ha ilyen fontos közgazdasági kérdések elfogadását a képviselőjelöltre nézve kötelezővé teszük, igy bizonyára lehet reménynünk, hogy az országgyülési képviselő csak olyan törvényjavaslatokat és kormányintézkedéseket fog támogatni, melyek a gazdák érdekeit is szolgálják.

Minthogy alig van olyan választókerület, a hol a képviselőjelölt megválasztása ne a gazdáktól függene, ez okból a képviselők túlnyomó része a gazdák érdekeit volna köteles szolgálni és nem fordulna elő, hogy egy kisebbség döntsön az ország érdekeinek intézésében, mely kisebbség az ország terheit csak kis mértékben viseli.

---

jönni sehogy sem az az ideálokat s álmokat lerontó vészes kijelentés, hogy: nincs víz!

Kocsink a vizimalom hidjára kanyarodott. — Elvörösödtem. — Kálmán türelmetlenkedve nézett balra, be a sziget felé! — Szánalmas látványt nyujtott az az üres medence. — A rendes vizállásnál levő hatalmas viztükör eltünt. — A meder fenekén félméter széles, sekély, piszkos fekete víz folydogált, mellette a vastag fekete sárban néhány dögiőfélben levő hal vergődött — s térdig iszapba sülyedő parasztgyerekek veszekedtek rajtok. — A hinár mint régi piszkos zöld szövet ülepedett le a meder oldalaira, — a susogó nád s, mely alól a kétméteres viz kiszaladt, — borzasan lengette üstökét. — Nyakig sáros emberek hordták ki vaggonszámra a partra a büzös hinárt és töklevelet . . .

— „Adieu fördés csolnakkirándulások, adieu tájképfestés" — sohajtott Kálmán. Ő levert volt.

Én kétségbe voltam esve, s resztelte magamat. Valami mentegetőzésféle hebegtem s vigasztalni próbáltam ifju barátomat, hogy ne busuljunk a Zagyva miatt, fogunk mi viz nélkül is mulatni! — Hát meg is próbáltuk, mint szárazföldi patkányok mulattunk át néhány napot, a vizi tájak testi és szellemi gyönyöreit — a füzesek s nádasok szinpompáját, a viz üditő friss hullámait nélkülözve fürdöttünk a — Fecske kádfürdőjében.

De a festőt nem pótolta semmi elveszett paradicsomáért, — három nap mulva összepakolt s elment. — Rövid idő mulva egy levelet kaptam tőle, melyben élénk szinekkel ecseteli utazásait, lelkesedve szól a vadregényes, gyönyörü tájakról, amiket festeget s azután igy végzi:

— Te pedig hires birinyi ember, savanyitsd be vagy idd ki a Zagyvátokat de engem többet igy lóvá ne tégy!

* * *

Ezen szomoru történetben a legszomorubb az, hogy az eset valóban megtörtént, s azóta kotródok is azon társaságból, ahol Kálmán emlegetni kezdi a — Zagyvát.

Horkay T.

UJDONSÁGOK.

Május.

Ünnepel a vén föld: zöld smaragd-pa-
[lástján
Milliónyi ékszer pompája ragyog,
Milliónyi élő, illatos virágot
Csókolnak nyilásra lágy fuvallatok.
Csillogó bogárhad csendes zümmögése,
Zöldelő bereknek minden szárnyasa
Diadalmas dalt zeng, s szerte a világ-
[ban
Hangzik a feltámadásnak himnusza.
S az ember, a gyarló, ki a föld porá-
[ban
Ezernyi viszállyal küzdi életét,
Megpihen egy percre és feszült ke-
[bellel
Hallgatja e titkos, mélységes zenét.
Majd az égi mámor magával ragadja,
Virágdiszből, fényből szent oltárt emel.
Május Királynője, mind e fény, e pom-
[pa,
Az ember, az élet Téged ünnepel.
Hozzád száll az ének, tavasz Király-
[nője,
Égi asszony, kinek Isten a fia!
Oh, hadd köszöntelek én is hódolattal!
Üdvözlégy királynő! Ave Mária!

Simonyi Gyula.

— **Zászlószentelés.** A szolnoki máv. szolgai olvasókör f. hó 15-én fogja tartani zászlószentelési ünnepségét, hol a zászlóanyai tisztet a kör vezetőségének felkérése folytán egy derék jászasszony Pénzes Lászlóné, Mizsey Ilona úrnő a szolnoki állomás főnökének neje tölti be. A nagyobb szabásu ünnepélyen az ünnepi beszédet Dr. Nagy Emil a kör diszelnöke tartja.

— **Papválasztás Felsőszentgyörgyön.** Folyó hó 2-án délelőtt 9 órakor ejtetett meg Felsőszentgyörgy testvér jászközségünkben a papválasztás. Az egyházvédnökség jelölő gyülésén Varga István járási főszolgabiró elnökölt. a jelölési aktus megkezdése előtt felolvastatott az egri biborosérsek leirata, mely szerint a plebánosi állásra csupán egy pályázó: Kovács Mihály jelenlegi hely. lelkész jelentkezett, mire az egyházvédnökség éljenzésben tört ki. Azután elnöklő főszolgabiró felhivást intézett az egyházvédnökséghez a kijelölés megejtése tárgyában oly irányban, hogy csak egy pályázó lévén, a hármas jelöléstől ezuttal el lehet tekinteni. Erre előterjesztetett a következő előadói javaslat: Mondja ki a képviselőtestület mint egyházvédnökség, hogy a község közönsége által előnyösen ismert és tisztelt Kovács Mihály, mint egyedüli pályázó ajánltassék Oeminenciájának kinevezésre. — Ezen javaslattal szemben Nagy Pál, Polgár István és Bóta László képviselők azon inditványt tettek, miszerint — tekintettel arra, hogy a község lakosai között még mindig vannak olyanok, akik a nem pályázó Konecsny Jánost kivánják plebánosnak — mondja ki az egyházvédnökség, hogy egyuttal a Konecsny János nevét is belehozza a kandidációba. A két inditvány alapján elnöklő főszolgabiró a névszerinti szavazást az előadói inditványra elrendelvén a Kovács Mihály egyedüli jelölésére beadatott 16 szavazat, 9 szavazattal szemben s igy elnöklő főbiró az előadói javaslatot határozattá emelte, amely szerint az egyházvédnökség a plebánosi állásra egyedül Kovács Mihályt jelölte kinevezés céljából. Az egyházvédnökség akaratának ily formáju megnyilatkozása örömmel és megelégedéssel töltheti el a hiveket, mivel már ismerik, tudják, hogy Kovács Mihály kineveztetésével mit fognak nyerni abban a talpig derék becsületes kitűnő lelkészben, aki a reá bizott hivek érdekeit — mint ahogyan már eddig is kimutatta — mennyire szivén viseli.

— **Népmüvelő előadások a négyszállási tanyákon.** Mult vasárnap Legeza Mihály és Kertész Gusztáv rk. tanitóink a zsúfolásig megtelt négyszállási iskolában tartottak tanulságos előadásokat, melyeket a tanyai lakosok apraja-nagyja a legnagyobb figyelemmel hallgatott és hálálkodó köszönettel fogadott. Előbbi a cigányokról, mint az állatvész terjesztőiről szólott s óva intette a tanyai gazdákat, hogy elhullott jószágaikat ne adják el a cigányoknak, mert ezek megmérgezett ételhulladékokkal képesek egész tanyák sertés állományát kipusztitani, csakhogy olcsó élelemhez jussanak. Kertész G. az alkoholról, annak romboló, néprontó hatásáról beszélt meggyőzően, hatásosan. S mivel ép akkor bucsú is volt ottan, derék tanitóink üdvös dolgot müveltek kifáradásukkal már abból a szempontból is, hogy az ilyenkor tartatani szokott bál soha még el nem maradó bicskázásait a bált pótló előadásaikkal megakadályozták s tanyai népünkben a szép, jó és hasznos iránti fogékonyságot ébresztgetve, kellemesen szórakoztatva tanitottak. Az ifjúságot pedig — de a szülőket is — az Üdvözitő életéből vett gyönyörű vetitett képek bemutatásával és gramofondarabokkal jutalmazták a lúcskos időben való tömeges megjelenésükért.

— **A májusi katonai előléptetések** alkalmával a városunkban előlépettek sorából kimaradt egy igen kedves, tiszteletre méltó úri ember, Fabianich százados, a helybeli ménytelep parancsnokának örnaggyá való kineveztetése. Midőn a jól megérdemelt avanzsirozáshoz őszintén gratulálunk, örömmel pótoljuk a tudósitásbeli hiányt.

— **Kinevezés a postán.** A m. kir. posta- és távirda igazgatóság Führing Hermina postakezelőnőt özv. Führing Jánosné kedves leányát a helybeli posta- és távirda hivatalhoz kiadónak nevezte ki.

— **Iskolai ünnepélyek.** Az 1896. évi VII. tc. értelmében az ezeréves Magyarország ünnepélyét minden évben meg kell ülniök tanintézeteinknek. Ezen ezredéves ünnepélyt tartották elemi iskoláink f. hó 2-án szorgalmas előkészület után lelkes hangulatban. A *róm. kat. iskolák* ifju népessége a közp. fiúiskolában a Himnusz, Szózat, Király-himnusz, Magyar dalok s a Rákóci induló gyönyörűen előadott énekszámaival, hazafias szavalatokkal áldozott a nagy esemény emlékének. Legeza Mihály ig. tanító pedig szép ünnepi beszédet tartott a hazaszeretetről. A kedves ünnepélyt ft. Erdős András igazgató buzditó és záróbeszéde fejezte be. Az állami iskolák tanulóifjusága szintén remekül sikerült ünnepélyeket rendezett lelkes tanitóik vezetése alatt. Szépen előadott, gondosan összeválogatott hazafias szavalatokat adtak elő a kis honfiak és honleányok, nemzeti imádságaink s tüzes magyar dalok éneklése után — a balparti körzetben Baráth Árpád tanitó tartott tanulságos előadást az ezeréves magyar haza történetéből, mely előadásnak imádságos fohászkodássá magasztosult gyönyörü befejezése koronája volt a Bercsényi-utcai szép kis ünnepélynek A jobb parti áll. iskolában a hasonló program keretében Skoda Mariska tanitónő szólott a lelkes pirban égő arccal figyelő tanulóseregnek dióhéjba szoritva az ezeréves magyar historiát s alkalomszerű buzditást intézve az ifjusághoz.

A rk. tanitótestület — értesülésünk szerint a gyermekénekkar összeállitott énekét s a hazafias versek magasztos tartalmát egy évzáró-ünnepély keretében a szülőknek s az érdeklődő közönségnek is be fogja mutatni:

— **Búcsú Portelken.** A városunkhoz tartozó portelki tanyán ma áldozó csütörtökön Jézus menybemenetele napján tartják meg a búcsut. A bucsú szertartást Lukács Ferenc első káplán végzi, ugyszintén ő tart szentbeszédet is.

— **Tanitó gyülés.** A jászsági róm. kat. tanitó egyesület ez évi rendes közgyülését e hó 24-én tartja Jászdózsa községében, melyre nagyban folynak már az előkészületek. A közgyülésen Bárdos Pál kerületi alesperes jákóhalmi plebános és Szabó Ferenc társelnök fognak elnökölni.

— **Közgyülés.** Május 1-én tartotta a jászberényi kerületi munkásbiztositó pénztár rendes évi közgyülését, amikor egyuttal tisztujitás volt. Hoffmann Vilmos elnök megnyitván a közgyülést, miután a határozatképességé megállapittatott, különösen vita tárgyát a tárgysorozat 2-ik és 4-ik pontja képezte. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentését a közgyülés az 1910. és 1911-ik évi költségelőirányzat törlésével elvetette, utasitván uj költségelőirányzat készitésére, igy a felmentvényt sem adta meg. A 4. pont tárgyalásánál a szabad orvosválasztást egyhangulag elfogadta, a készfizetésü orvosok mellőzésével, amely általános elégedettséget teremtett mindenütt, mert csak igy képzelhető el, hogy e humánus intézmény ezáltal tökéletesebben felelhet meg rendeltetésének. A munkaadók teljes megelégedettségére a pénztári ház eladását megszavazták, igy végre valahára a központba kerül a pénztár helyisége s nem kell a juhszélre kigyalogolni, ha elintézendő dolga akad valakinek a pénztárnál. A megejtett tisztujitáson, mint előre látható volt az ipartestület jelöltjei kerültek ki győztesen és pedig egyhangulag. Május 3-án a folytatólagosan tartott igazgatósági gyülésen közfelkiáltással igazgatósági elnök lett Hoffmann Vilmos, másodelnök ifj. Gerendássy János és alelnök Szabó Fekete János; igazgatósági tagok: Fauszt Károly, Horváth János, Leitner Ferenc és Vallus István, a biztositottak részéről: Gaal Imre, Gulyás József, Leitner Miksa, Simon András és Szabó László. Sok reményt fűzünk a közbizalom által a pénztár vezetésére kijelölt igazgatóság müködéséhez, tekintve e humanus intézmény nemes célját nehéz feladatot vállaltak, elhangzott eskütételük lebegjen mindig szemük előtt amikor önzetlenül a társadalom hasznára és javára iparkodnak — vállvetett támogatással — kötelességüknek megfelelni, látva a megválasztottak névsorát teljes bizalommal lehet az érdekelt iparos közönségünk.

— **Haláleset.** Nagy csapás érte az általánosan kedvelt és becsült törzsökös jász czigányprimásunkat Lakatos Ferencet, akinek pár évi boldog családi életébe váratlanul markolt bele a kérlelhetetlen halál keze elragadva tőle és két kis árvájától a gyöngéden szerető hitvest és gondos édes anyát. Nyugodjék meg a mi kedvelt „Feriké"-nk a jó Isten másíthatatlan akaratában és vigasztalódjék meg abban a tudatban, hogy sokan osztoznak fájdalmában.

— **Megkerült gyermek.** Pál József 14 éves csizmadiatanonc, aki mesterétől Jankovics Jánostól február 20-án elszökött s akiről azt a rémhistóriát regélték, hogy a gazdája agyonverte s aztán a szemétdomba elásta, most végre megkerült bár a csavargás folytán elzüllötten, de egész testi épséggel. Nagyabonyban fogta el a csendőrség csavargás és kóldulás miatt és a rendőrségünk e héten hazatoloncoltatván, átszolgáltatta a megrémült szülőknek a fiatal dezentort, ki ezzel a kis kalandozással nem kevés gondot okozott azoknak és meggyanusitott mesterének.

— **Vasuti tolvajok.** Jászdózsáról jelentik, hogy ott a mult szombatra virradora ismeretlen tettesek a vasuti állomás jegykiadó hivatalába betörtek és az asztalfiókban levő kézi pénztárból 255 korona készpénzt 571 kor. 88 fillér értékü vasuti és 11 korona értékü podgyászjegyet elvittek.

A vasuti betörő tolvajok kézrekerítésére széleskörü nyomozatot inditottak.

— **Utcai verekedések.** Jászfényszaruról vett értesités szerint a község útcáján fényes nappal parázs verekedést rendezett egy Cserháti Imre nevü fiatal suhancgyerek, aki íttas állapotban Molnár Ferenc ottani ácsmestert megtámadta és botjával több ütést mért reá. Ugyancsak hasonló verekedésről adnak hirt Jászárokszállásról, ahol megint két asszony kapaszkodott össze, mely alkalommal Bagi Józsefné verte véresre Szabó K. Andrásnét. Mindkét esetnek a biróságnál lesz a folytatása.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** Pusztamonostoron szombaton délelőtt egy vasuti munkás majdnem áldozata lett egy véletlen szerencsétlenségnek. Dozsa István vasuti kisegitő fékező több munkástársával a vágányon egy 264 kilogrammos rézgáliccal telitett hordót akart a vaggonból leemelni, miközben a hordó lecsuszva reá esett. A szerencsétlen munkás jobb kezén és lábán szenvedett súlyos zúzódásokat.

— **Érdekes statisztika.** Egy érdekes esetet kell feljegyeznünk az elmult hó népesedési forgalmával kapcsolatban. Ugyanis az elmult április hóban ugyananynyi halálozás volt Jászberényben mint születés. Mióta anyakönyvi intézményünk fenn áll, még nem volt eset, hogy a halálozások száma egyenlő lett volna a születésekkel.

— **Elhaltak egy héten Jberényben.** Tóth Margit 2 napos, Ézsiás Istvánné Kovács Verona 72 éves, Rigó Mihályné Horti Viktória 73 éves, Barla Ilona 23 éves, Mizsei Ferenc 21 napos, Kovács János 76 éves, Szóda Mária 20 napos, Ösgyáni Béla 23 napos, Szarvas Péter Pál 9 hónapos, Rakovszki Izabella Kármán Jánosné 32 éves, Földházi József 32 éves, Szelei Rezső 62 éves, Földházi József 59 éves, Pesti Péter 18 éves, Kongrácz István 80 éves, Pál János 50 éves, Gulyás Mária 7 hónapos Kis Ferenc Pál 78 éves korában.

— **Születés.** Született a mult héten Bujdosó Józsefnek fia Sándor, Bólya Menyhértnek fia József, Versegi Istvánnak leánya Mária, Csillik Sándornak leánya Katalin, Kocsis Jánosnak fia László, Gedei Vendelnek halvaszületett fia, Hulin Istvánnak, leánya Erzsébet, Durai Jánosnak fia Imre, André Máriának fia György, Ézsiás Istvánnak fia István, Kilicsei Német Ferencnek fia Ferenc, Gregar Istvánnak leánya Terézia, Drakus Istvánnak leánya Erzsébet, Nagy Istvánnak fia Béla, Bugyi Jánosnak leánya Juliánna, Szabó Istvannak leánya Margit, Ilonka Jánosnak fia Ferenc, Barát Jánosnak leánya Viktória, Benke Istvánnak leánya Erzsébet, Evernyich Györgynek leánya Rozália, Danesa Jánosnak leánya Irén, Fehér Lászlónak leánya Mária.

— **Házasság köttetett a héten 4 esetben.**

— *Holnap, pénteken a kereskedők gyermeknapot tartanak. Vásároljon mindenki e napon, hogy az elhagyott gyermekeknek jusson elegendő adomány.*

Katholikus szellemü ujságok.

Mult számunkban megkezdtük a katolikus Sajtóegyesület főtitkárának: Gerely szerkesztőnek összeállitásában megjelent impozáns lapsorozat közlését az országban megjelenő katolikus szellemü sajtóorgánumokról, amelyből mindenki láthatta, hogy van nekünk elegendő számu katolikus lapunk, csak pártolja, karolja fel, erősitse a lapjának erkölcsi irányára kényes, tisztességes gondolkozásu és érzésü olvasóközönség azokat. Felsorakoztattuk 11 politikai napilapunkat, 32 politikai, társadalmi és közgazdasági hetilapunkat, melyek között — büszkék vagyunk rá — ott szerepelt a hetenkint kétszer megjelenő „Jász-Ujság" is. Most kiegészitjük a seregszemlét a következő szépirodalmi, müvészeti, hitbuzgalmi, hitvédelmi és valláserkölcsi lapok felsorolásával:

Magyar nyelvüek:

Élet. Szerk. Andor József (Bp. VIII., Szentkirályi-utca 28) Évi ára 20 K. (A legkitünőbb magyar nyelvü, szépirodalmi és kritikai hetilap, illusztrációkkal.)

Kalazantinum. Szerk. dr Komáromy Dezső. (Kolozsvár. A kegyes tanitórendiek lapja.

Katolikus Egyházi Zeneközlöny. Szerk. Járosy Dezső (Temesvár. Az OMGE. hiv. közlönye.)

Egyházi Müipar. Szerk. Rétay Kálmán (Miskolc. A plebániák ingyen kapják.)

Havi Értesitő. (Kiadja a Szent-Alajostársulat.) Szerk. Fischer Agoston.

A magyarországi papi imaegyesület értesitője. Szerk. dr. Molnár Ignác. (Győr.)

Jézus szentséges Szivének hirnöke. Szerk. Tóth Mike S. J. (Kalocsa.)

Mária-Kongregáció. Szerk. Bús Jakab S. J (Bp., VIII., Mária-utca 25.)

Örökimádás. (A Közp. Oltáregyesület Hiv. Közlönye.) Szerk. dr Makay Lajos (Bp. IX., Üllő-ut 77.)

A Katholikus Hitterjesztés Lapjai. Szerk. Dr Lestyán Endre. (Nagyvárad.)

Katholikus Magyarország. Szerk. Szentesy Alfonz. (Bp. III., Nád-u. 1.)

Rózsafüzér Királynéja. Szerk. Paluscsák Pál sz. Dom. r. (Bp., VII., Thököly-u. 58.)

Szüz Mária Virágoskertje. Szerk. Tóth Mike S. J. (Kalocsa.)

Páduai Szent Antal Lapja. Szerk. Buday Aladár. (Bp., VIII., Köztemető-ut 8.)

A Szent-Család. Szerk. Soós István O. C. (Bp., VI., Huba-u. 12.)

Képes Missió-Könyvtár. Szerk. Dr. Lestyán Endre. (Nagyvárad.)

Szent Ferenc Hirnöke. Szerk. Tréfán Leonárd sz. Fer.-r. (Kolozsvár.)

Keddi Lapok. Szerk. Buday Aladár. (Bp., VIII., Köztemető-u. 8.)

Téli Esték. Szerk. Bodnár Gáspár, (Szatmár, Arany János-u. 18.)

Katholikus Népszövetség. Szerk. Haller István. (Bp., IV., Ferenciek-tere 7, III. lépcs. II. emelet.) A népszövetségi tagok ingyen kapják. (Megjelenik havonként

Ezeken kivül hat nem magyar nyelvü ily irányu lapunk van.

Tudományos, hitszónoklati és szakközlönyök.

Religió. Tudományos, társadalmi és irodalmi kat. folyóirat. Szerk. Dr. Dudek János. (Bp., IX., Ferenc-körut, 39.)

Egyházi Közlöny. (A magyar katolikus papság számára.) Szerk. Gerely József. (Bp. VIII., Esterházy-u. 15.

Havi Közlöny. Szerk. Dr Kováts Sándor. (Csanádapátfalva.)

Kat. Szemle. (A Szent-István-Társulat tagilletménye) Szerk. Dr Mihályfi Ákos. (Bp., VIII., Szentkirályi-u. 28.)

Hittudományi Folyóirat. Szerk. Dr Kiss János (Bp., IX., Mátyás-u. 18.)

Egri Egyházmegyei Közlöny. Szerk. Dr Ambrus István. (Eger.)

Magyar Középiskola. Szerk. Prónay Antal. (Bp., II., Toldy Ferenc-utca, 9. (Főreáliskola.) A Kat. Középiskolai Tanáregyesület folyóirata.

Magyar Tanitójelölt. Szerk. Dudinszky István. (Ungvár.)

Katolikus Nevelés. Szerk. Aubermann Miklós. (Bp., IV., Váci-u. 45. A magyarországi rk. hittanárok és hitoktatók egyesületének szakközlönye.)

Népiskolai Tanügy. Szerk. Rovó Lajos. (Eger.)

Népnevelő. Szerk. Ember Károly. (Bp., VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Katolikus Háziasszonyok Lapja. Szerk. Szentiványi Károly és Wüsztner Henrikné. Bp., IV., Váci-u. 18.

Az alkoholizmus ellen. Szerk. Szabó György Nagyernye.

Borromensz. (Hitszónoklati folyóirat.) Szerk. Gerebenics Sándor. (Győr.)

Szent Gellért. (Ifj. hitszónoklati folyóirat.) Szerk. Dr. Strommer Viktorin. sz. B. r, (Pannonhalma.)

Szövetségi Értesitő. (Az Orsz. Kath. Szöv. hivatalos lapja.) Bp., VI., Ferenciektere 7. III. 1., I. em. 10.

Ifjuságí folyóiratok.

Zászlónk. Szerk. Izsóf Alajos. (Bp., VII. Damjanich-u. 50.) (A középiskolai ifjuság legkedveltébb lapja.)

Nagyasszonyunk. Szerk. Dr. Nitsch Árpád (Győr). (Serdültebb leányok részére.)

Kis pajtás. Szerk. Pelikán Krizsó. (Budapest, VII. Thököly-u. 16.) Hetenként 1-szer. Évi ára 6 K. (Gyermekujság.)

Orangyal. Szerk. Kárpáti Endre. (Győr) Havonként 2-szer. Évi ára 2 K. (Gyermeklap.)

Ime a mi sajtónk. Ezt tegye a közönség naggyá, erőssé, hatalmassá, mert ez igazán az övé, vér az ő véréből, barátja, testvérje és nem ellensége.

Pártoljunk ahhoz a sajtóhoz, amely nem idegen a mi vallási és erkölcsi meggyőződéseinktől, amelyet nyugodtan adhatunk serdülő gyermekeink és feleségünk kezébe amely nem akarja kiirtani szivünkből a hitet és az igazi krisztusi szeretetet, amely nem tévutra vezetni akar minket, hanem ideáljainkban megerősiteni, amely nem vájkál a magánbecsületben és pornografiában, amelyet nem az üzleti szellem vezérel, amelyet nem a pausálé, hanem az igazság szelleme éltet.

Pártoljunk a keresztény sajtóhoz.

Ne mondjuk, hogy gyönge és vérszegény, mert tőlünk függ hogy egészségtől duzzadó legyen. elleneink sajtójába is mi öntöttünk vért és kölcsönöztünk izmokat.

Az ujság olyan, mint a jó bor — lehet vizezni. Sőt lehet hamisitani is. A katholikus sajtó csak vizezve van, pedig lehetne — ha akarnók — szintiszta, aranyos, gyöngyöző tüzes tokaji is. De hát hiába: a szegény ember vizzel főz. (Ne féljünk azonban attól sem hogy — szentelt vizzel főz; mert az ilyen kis egyoldalúságot a nagy olvasó közönség akarata hamar eltünteti).

A katolikus ujságirás termékeinek bemutatása után e seregszemlének konzekvenciája, végszava csak egy lehet: keresztény ember, katholikus ember csak jóravaló, tisztességes lapot olvasson, katholikus lapot járasson!

Szinészet.

Szombaton este a Gyermekvédő Liga javára „Tilos a csók" került szinre. A közönség a jegyek eladását eszközlő úrleányok buzgalmának eredményeként — megtöltötte a szinházat. Magáról az operettről se jót, se rosszat nem lehet mondani. Zenéje alig emelkedik az átlagon felül. A szereplők közül jeleskedtek M. Jászay Mariska (Dada), Késmárky L. (királyné) és Timár (igazságügyminiszter). A többi szereplő is megállotta helyét. A liga a két primadonnát szép csokorral lepte meg.

Vasárnap este ismét operettet láttunk. Az obsitost. — A sok átlagos operett kö-

zül ugy kedves, tiszta, megható meséjével, mint magyaros zenéjével nagyon kiemelkedik e darab. Zenéjén nincs kivetnivaló; egyik-másik darabja pedig ujabb müdalirodalmunknak valósággal gyöngye. — Élvezetes estétől fosztották meg magukat, kik a darabot nem nézték meg, pedig sokan voltak az ilyenek; a színészek kedvét elvehették volna az üres széksorok. Mindazonáltal valamennyi szereplő igen jól játszott; különösen feltünt Váradi Ede alakitása (Andris, obsitos vitéz). Ez estén határozottan megn erte a közönség rokonszenvét játékával is, meg énekével is. Igen jó volt Fehér E. (Nemzetes asszony) továbbá M. Jászay Mariska (Piroska), meg Bátosy (Buzogány). Mondanom sem kell, hogy a darab megható romantikájába fűzött humort teljes mértékben juttatta érvényre Timár (szászszorszép) és Váradi I. (Tihamér) kitünő maszkja és játéka. Elégjó volt Füredi I. (Málcsi), és Bihari (Bezirker)

A búcsúestéről, mely hétfőn kabaré alakjában volt, jobb volna hallgatnunk, de hát a mi tisztünk, hogy mindenről beszámoljunk. Látszott, hogy búcsúeste volt, egyik szinésznő betegség miatt nem szerepelt, másik későn került elő, mert nem tudta, hogy fel kell lépnie; a programmszámokat megváltoztatták s a szegény karmester volt zavarban, mig előkereste a megfelelő kottát, ha ugyan megtalálta. Azonkivül a jobb erők hiányoztak, mindössze Késmárky L. és Váradi Izsó, kinek jutalomestélye volt, lépett fel közülök. Késmárky L. elég szépen énekelt, Váradi Izsó pedig ismét bebizonyitotta, hogy kabaré szinpadon igen jó. Cséry ügyes conferencier volt. A müsor megint csak telve volt frivol, sőt már nem is kétértelmü számokkal, amit azzal mentegetett a conferencier, hogy a kabaré szinvonala ilyen; Váradi Izsó pedig közkivánatra énekelte el ismét egyik izléstelen kupléját. Hát igaz, itt nem a szinészeket terheli a nagyobb hiba, hanem a „közkivánó" publikumot: a szinésznek alkalmazkodnia kell. Az pedig — sajnos, — megint igaz, hogy a publikumban a nagyobb, lármásabb rész olyan a legtöbb helyen, hogy az ilyen disznóságokban leli gyönyörüségét, s morális és esztetikai érzéke — ha ugyan egyáltalában bir ezzel, amit kétségbe vonok, — nem lázong az ilyen ostoba izléstelenségek ellen. — Ez pedig azt mutatja, hogy sokat, nagyon sokat kell még a közönségnek müvelődnie, mig belátja, hogy az ilyen dolgok nem megtapsolni, hanem kifütyülni valók.

A társulattól pedig azzal búcsúzunk, hogy szivesen fogjuk viszontlátni, kivált ha jobb énekeseket szerződtet.

Utmutató
a jászberényi hivatalokban.

Kir. Járásbiróság. Hivatalos órák április hónapban: délelőtt 8-tól délután 3 ráig. Ünnep- és vasárnap délelőtt 9—12-ig. Jegyzői iroda felek részére köznapon 9-11-ig Ünnepnapokon nincs. A telekkönyvi hivatalnál — ideértve az iktatót is — értesités adatik hétköznapokon délelőtt 9 — délután 1 óráig, mig vasár- és ünnepnapokon 9—11-ig áll a felek rendelkezésére. Panaszfelvételek büntető ügyben Marossy Endre kir. albirónál és egyéb ügyekben Dr Koller vezető kir. járásbiró előtt hetenként kétszer: kedden és pénteken teljesittetnek.

Közigazgatás. A városi hatóság és rendőrségnél hivatalos órák: délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9—11-ig. Értesités a felek részére naponként délelőtt 9—10-ig adatik. Panaszfelvétel a polgármesteri hivatalban: naponként délelőtt 8—11-ig, vasárnap délelőtt 9—10-ig.

Anyakönyvi hivatal. Hivatalos órák délelőtt 8—12-ig délután 2—5-ig. Születéseket 7 nap alatt, halálozásokat a legközelebbi köznapon kell bejelenteni. Hirdetési **határidő 18 nap.**

Kir. adóhivatalnál. Hivatalos órák: délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Beadványokat elfogadnak délelőtt 0—11-ig, délután 3—5-ig, Értesités a felek részére 8—12-ig. Be-és kifizetések ugyanazon idő alatt.

A m. kir. posta távirda- és távbeszélőhivatalnál a hivatalos órák köznapokon 8—12-ig, délután 2—6-ig. Távratleadás este 8—9-ig. Ünnep-és vasárnapokon délelőtt 8—11-ig, délután 2—3-ig postautalvány, takarék be- és kifizetés csak délután 5-ig van, A piros betüvel jelzett ünnepnapokon délelőtt 8—11-ig utalvány, pénzeslevél, csomag, ajánlott levél- és táviratfelvétel és távbeszélő, délután 2—3-ig csak ajánlott levél és táviratfelvétel, ellenben sem postautalvány be-és kifizetése, sem pénzeslevél- és csomagfelvétel nincs.

A munkásbiztositónál. Hivatalos órák hétköznapokon: délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Be- és kifizetés hivatalos órák alatt.

3 szobás lakás
a főtér közvetlen szomszédságában
május 15.-kére kiadó.
Bővebbet: a KIADÓHIVATAL.

Lapunk nyomdájában egy tanuló felvétetik

A közelgő választások alkalmával
zászlók
készitését és nyomását legolcsóbban teljesittetik
Pesti Péter könyvnyomdája.
Miután már számos megrendelésnek birtokában vagyunk, módunkban áll csinosan elkészíteni.

Rózsafűzér-készitő házi ipar
KALOCSA.
Készül:
Öt, tiz, tizenöt tizedes, hét-fájdalmú, örvendetes, Jézus Szive, prágai kis Jézus, Szeplőtelen fogantatás, sz. József, meghalt hivek, szent Antal olvasója vas-, réz-, fehérfém és ezüsthuzalra fűzve.
Különböző nagyságú kokotin, kókusz, csont, tömör üveg, jeruzsálemi, olajfa, olajfamag, gyöngyház, ezüst, koral, valódi drágakő stb. szemekből. Mind tartós kézi munka.
Rendelési cim:
Tantos Ferenc Kalocsa, vagy
Pesti Péter könyvkereskedőnél
Jászberény.

Uri, katonai és polgári szabó.

Van szerencsém értesiteni Jászberény város és vidéke nagyérdemü közönségét, hogy Jászberényben, a Vásár-utca 17 szám alatt

polgári és katonai szabóüzletet

rendeztem be. Ugy a fővárosban, mint az ország nagyobb városaiban szerzett tapasztalatom és gyakorlatom lehetővé tették, hogy a szabászat és ruhavarrás terén a legmesszebb menő modern izlést és igényeket kielégitsem. Üzletemben választékos minták s utolsó divat, illetve előirás szerint készitek mindennemü uri, katonai és polgári, továbbá sport- és lovaglóöltönyöket a legjutányosabb árbankatonai előirás szerint csukaszürke szövetekből tiszti és önkéntesi öltönyöket tényleges és tartalékos tiszturak valamint kivánatra átalakitom azokat az ujabb előirás szerinti követelményeknek megfelelőleg.

Mindennemü megrendeléseket pontosan és olcsón teljesitek s kivánatra esetleg levélbeni felhivásra a helyszinére utazom.

Becses pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Szekeres Bálint,
uri és katonai szabó.

Tessék elolvasni!

Legolcsóbb árak! Miért legolcsóbb?

Mert 2 gyorssajtóval és 5 segédgéppel van felszerelve üzletem.

Banki

és üzleti könyvek

előzetes megrendelésre eszközöltetnek, szavatosság mellett

Pesti Péter

könyvnyomdája, könyvkötészete és papírkereskedésében

Jászberény, Vásár-utca 2. sz.

Pénzt

takarít meg, ha

heti és napilapokra

Pesti Péter

könyvnyomdájában fizet elő. Az utalvány bélyegköltséget a cég viseli.

Bámulatos

választékban kaphatók

levélpapirosok.

PESTI PÉTER

JÁSZBERÉNY.

Könyv-, papír-, író- és rajzszerkereskedés.

Könyvnyomda. Tömöntőde. Könyvkötészet.

‚JÁSZ UJSÁG'

kiadóhivatala.

Ma mar súlyt helyez mindenki a

formára.

A

legszebb kivitelben

készülnek

Pesti Péter

könyvnyomdai műintézetében JÁSZBERÉNYBEN.

Lakodalmi és bali meghivók, eljegyzési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, iskolai értesitők nagyobb művek és minden nyomdai szakba vágó munkálatok.

Kaszinók, körök és egyesületeknek árengedmény!

Rendkivül olcso árak! Lelkiismeretes kiszolgálás!

Gramofonok

mindent felülmuló, kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok legolcsóbban kaphatók Pesti Péternél Jázberény. Nagy kétoldalú lemez 2.50 fillér.

Nyomatott Pesti Péter könyvnyomdájában, Jászberényben.